

**HET BEWEGENDE KLASLOKAAL
LEREN VANUIT BEWEGING**

**Evaluatie verslag van werken met banken en kussens in
klas 2!**

Schooljaar 2014/2015

Inleiding

In dit verslag is gebruikt gemaakt van het drietal vragen die vorig jaar gebruikt zijn bij de evaluatie van de eerste klas. De klassenleerkrachten en de vakleerkrachten van de twee huidige tweede klassen hebben deze vragen opnieuw beantwoord. De bevindingen van klassenleerkrachten en vakleerkrachten worden afzonderlijk beschreven gezien het verschil in frequentie van aanwezigheid in de klas. Mede op basis van dit verslag en bevindingen van ouders kan er een besluit genomen worden om het bewegend onderwijs de komende twee jaar te standaardiseren in klas 2.

De eerste vraag is gericht op de bijdrage van het meubilair ten aanzien van de motoriek. Bij vraag twee wordt er gekeken naar de vergroting van de sociale vaardigheden met de kring als grondvorm. Tenslotte is de vraag gesteld of de beweging en de kringopstelling de focus in het leerproces bij de kinderen vergroten.

In de conclusie staan de voor- en nadelen van het bewegende klaslokaal 2 samengevat in een SWOT.

Evaluatie klassenleerkrachten.

1. Draagt de bewegende klas bij aan het ontwikkelen van de motoriek?

Ook een tweede klasser heeft nog veel behoeften aan bewegen, het materiaal en de kringopstelling bieden de ruimte om te kunnen bewegen. De combinatie bewegen en meubilair wordt hierin als versterkend ervaren. In de bewegingsklas vullen niet de meubels maar de kinderen de klas. De ruimte om te bewegen is steeds voor handen en er wordt in het programma veel aandacht besteed aan het bewegen. Oefening baart kunst en dat draagt bij aan de motorische ontwikkeling.

- *Welke mogelijkheden biedt het meubilair in het bewegende klaslokaal en de ontwikkeling van de motoriek hierdoor bij de tweede klasser?*

Door in de ochtenden vaak te kunnen beginnen met het parcours met bijvoorbeeld de evenwichtsbalk wordt er waargenomen dat veel kinderen hier steeds behendiger in worden (balanceren) ook het tillen en verplaatsen van het meubilair doen ze heel behendig. Aan het begin van de eerste klas waren er in de klas een aantal "ongelukjes", waarbij vingers tussen de banken kwamen of kinderen struikelden en daarbij hun hoofd stotten. Dat is in de tweede klas niet meer voorgekomen. Behendigheid wordt ontwikkeld door vaak doen. Daar bewegen een dagelijks terugkerend fenomeen is in de bewegende klas is het vanzelfsprekend dat het bijdraagt aan de ontwikkeling van de motoriek. Zowel de grove motoriek als de fijne motoriek krijgen volop aandacht. Er is veel ruimte om te bewegen en bewegingsspelletjes te doen. Het verplaatsen en op nieuw inrichten van de klas geeft ook gelegenheid om fysiek te bewegen.

- *Wat neem je waar aan verschillende zit/schrijfhoudingen van kinderen?*

De kinderen kunnen veel verschillende zithoudingen kiezen, doordat de vormvastigheid van stoel en tafel ontbreekt zoekt een kind naar zijn eigen zithouding. Dit geeft ruimte aan autonomie, daar het kind motorisch zoekt naar zijn eigen vorm. Ze zoeken naar een eigen zithouding op banken kussens of op de grond. Sommige kinderen worden uitgenodigd om een andere zithouding te kiezen, het is waarneembaar als ze gaan hangen of niet echt geconcentreerd zijn. Het verzitten helpt altijd de concentratie te verbeteren. Er zijn geen "wiebelaars" (vaak wanneer de kinderen op stoelen zaten). Onrustige kinderen kunnen soms snel van hun plaats komen, maar zijn ook snel weer terug waardoor dit minder stoort dan wanneer de kinderen op een stoel achter een tafel zitten. De schrijfhouding is net zo verschillend als wanneer ze op stoelen achter tafels zitten. De meeste hebben een goede schrijfhouding, een aantal moeten we herinneren aan een goede pengreep en dat ze rechtop moeten zitten. Het handschrift van de kinderen is goed en vergelijkbaar met kinderen van hun leeftijd.

Volgend onderzoek betreft een balstoel en niet een zitkussen. Toch beschrijft dit onderzoek de rugklachten en concentratieverlies wat het met zich meebrengt door op de vaste vorm (stoel) te zitten. <http://www.rugpijnweg.nl/balstoel-voor-uw-rug.html>

2. Draagt de opstelling van de meubels (de kring als grondvorm, minder frontaal les) bij aan het vergroten van sociale vaardigheden?

Door de kringopstelling merk je dat er in het sociale meer wederkerigheid¹ is tussen leerkracht en kinderen. Dit bewerkstelligt veel sterker een gezamenlijk proces, om met elkaar voor de klas te zorgen. Dus is er een sterke gezamenlijkheid in het organiseren van andere opstellingen en het voorbereiden van activiteiten, zoals schilderen. Pedagogisch biedt de kringvorm en de gezamenlijkheid hierbinnen, mogelijkheden tot pedagogisch handelen. Ook wordt de kring als zeer positief ervaren tijdens de toneelperiode.

In de onderwijsdiscussie 2032 (zie Aob, onderwijsblad 19) willen de beleidsmakers dat er meer wederkerigheid is tussen leerkrachten en leerlingen, autonomie ontstaat door uiting van creativiteit. Het is een aanbeveling om te onderzoeken hoe de kring hieraan bijdraagt, een vraag aan het bewegingsonderwijs van Mevrouw A. Mayo lector vrijeschool onderwijs Leiden. Creativiteit zal meetbaar moeten worden en sociale vaardigheden zijn een voorwaarde voor creativiteit. Wij nemen nu al waar dat de kringopstelling de zelfstandigheid bevordert door wederkerigheid. Op weg naar de autonomie van het kind.

- *Wat neem je waar aan de sociale interactie tussen leerlingen onderling?*

De kinderen kunnen zeer goed samenwerken. Het klaarzetten en opruimen van de schilderspullen doen ze bijvoorbeeld samen zonder dat dit door de leerkracht georganiseerd moet worden. Een stagiaire merkte op dat de tweede klas in Den Haag goed kan samenwerken in vergelijking met een andere school die zij bezocht had. Er komen veel collega's van andere vrije scholen een kijkje nemen in de bewegingsklassen en de goede samenwerking van de kinderen valt hen op. Nieuwe kinderen werden dit schooljaar zeer hartelijk en met de grootste vanzelfsprekendheid opgenomen in beide tweede klassen. De kinderen in de tweede klas kunnen goed naar elkaar luisteren als er iets besproken wordt op sociaal emotioneel vlak in de kring. Ze zijn inmiddels gewend dat er een gezamenlijkheid is waarbinnen ieder kan zijn en waar we met elkaar kunnen spreken over een "probleem". De oplossing ligt in de gezamenlijke aanpak wil je het schip laten varen. Ook is het makkelijk om na een pauze in het midden van de kring met de "kussen spelen" vanuit pedagogisch perspectief direct in te zetten bijvoorbeeld worstelpartijen. Gestuurde fysieke uiteenzettingen zijn dan een uitlaatklep en maken gebroken vriendschappen weer heel.

¹ Wederkerigheid : leraren doen ertoe voor leerlingen en leerlingen doen ertoe voor leraren en deze wederkerige betekenis is geen onderwijskundige, maar een persoonlijke, een betekenis in de zin van wederzijds welbevinden.

- *Wat neem je waar aan de sociale interactie tussen leerkracht en leerlingen?*

Er vindt een grotere wederkerigheid plaats tussen de kinderen en de leerkracht. Er is veel (fysieke) bewegingsruimte. Dit schept ook innerlijke bewegingsruimte. Het is belangrijk om duidelijke gewoontes en afspraken te hebben (zoals in elke klas), maar wanneer aan deze voorwaarde voldaan is, geven bijvoorbeeld de "ombouwmomenten" de kinderen de gelegenheid om tussendoor even naar de leerkracht te gaan om een idee te delen. Het is belangrijk in de bewegingsklas om als leerkracht een natuurlijke autoriteit te zijn, omdat het vrijere gebruik van de ruimte meer gelegenheid geeft voor vrijere ontmoetingen tussen leerkracht en leerling. Net als in de kleuterklassen is de leerkracht door de kringopstelling meer deel van het geheel. De leerkracht staat meer tussen de kinderen in en kan hierdoor ruimte aan de kinderen geven om meer zelfstandig te zijn en hun eigen weg te ontdekken. Dit resulteert in een grote leergierigheid die uit het kind zelf komt. Doordat er meer in de kring bewogen en gezeten wordt, zie je alle kinderen goed en zijn de kinderen altijd zeer betrokken bij alles wat in de kring gebeurt. Het is makkelijk om snel tussendoor een kring- of bewegingsspel te doen. De kinderen kunnen ook non-verbaal met voorstellen komen, doordat je ze meer ziet en er meer actie in de ruimte kan ontstaan binnen de kring. Door de vrije ruimte te creëren kan het initiatief vaak ook meer bij de kinderen komen te liggen.

- *Hoe bevallen de nieuwe kasten?*

De kasten zijn goed/functioneel en mooi. Helaas passen er maar twee (i.p.v. drie) gevulde kussens in de ruimte die ervoor gemaakt is. Het hebben van een eigenkastje voor elk kind is in de tweede klas van groot belang, om eigen schriften en werkjes spullen in op te bergen.

- *Wat vraagt de opstelling kring of frontaal werken en het moeten "ombouwen" van de klas van jou als leerkracht?*

De leerkracht moet goed weten wat hij wil, het klassenmanagement (structuur en creativiteit) moet goed zijn, zodat de kinderen zelfstandig worden. Ze kunnen heel veel als er goede gewoontes zijn aangebracht. De basis van gewoontes is aangelegd in de eerste en in de tweede klas gaat dit als vanzelf. Klassen management is niet specifiek voor de bewegingsklas. In de bewegingsklas wordt er minder frontale lesgeven. Het meubilair en de kring opstelling vragen een andere vorm van klassen

management. In de eerste klas is het klassen management meer als vanzelfsprekend, omdat de kinderen vanuit de kleuterklas gewend zijn om vanuit de kring te werken. Je kunt als eerste klas leerkracht gebruik maken van de al reeds bekende stroom van de kleuterklas.

De leerkracht is anders betrokken bij de groep dan als hij/zij voor de klas staat. De leerkracht is deel van het geheel. Dit vraagt om een natuurlijke autoriteit. Vóór een klas staan is anders wat betreft de autoriteit dan in de kring zitten samen met de kinderen.

Vaak wordt ervan buitenaf gedacht dat het meubilair fysiek veel vraagt van een leerkracht. De leerkrachten in de bewegende klassen ervaren dit geheel niet. De kinderen zitten relatief een korte tijd te werken achter hun banken. Als de leerkracht een extra instructie wil geven aan een kind dan gaat hij op de bank bij het kind zitten. Een groot deel van het onderwijs vindt plaats in de kring en daar zit je als leerkracht prima op een bank. Tijdens de instructie tijd sta je voor de klas. Het verlaagt werken en veel bukken, zoals dat in de kleuterklas gebeurt (bv. schoenveters strikken) is in een eerste klas minder aanwezig. Er staan twee instructietafels in de klas waar je een langere tijd kunt zitten als je een kind begeleid.

3. Zorgt de kringopstelling in de klas voor een actievere werkhouding? Hoe werkt deze door in het leren en opnemen van de lesstof.

De kringvorm zorgt voor een sterke gezamenlijke betrokkenheid. Het gevoel dat ze het met elkaar moeten doen is sterk aanwezig en vraagt actief mee werken en denken. Dit resulteert ook in een actieve werkhouding. In de kring kan er dagelijks veel aandacht besteed worden aan de ontwikkeling van de motoriek, de bewegingsklas geeft hier veel fysieke ruimte voor. Hierdoor spreek je de kinderen meer aan op hun zelfstandigheid. Zelfstandigheid en betrokkenheid maken de kinderen actief in hun werkhouding. Het opnemen van de leerstof is vooral te wijten aan het feit dat de kinderen een enthousiaste en actieve werkhouding hebben en "ja" zeggen tegen het leren. In de kring is er veel ruimte voor het beoefenen van spelen gericht op de onderste zintuigen, zodat het kind vanuit een dagelijkse stroom meer in zijn totaliteit wordt aangesproken. En dat draagt bij aan een goede focus tijdens leermomenten die gericht zijn op de bovenste zintuigen. "In order for children to learn, they need to be able to pay attention. In order to pay attention, we need to let them move.": Angela Hanscom

<http://www.washingtonpost.com/blogs/answer-sheet/wp/2014/07/08/why-so-many-kids-cant-sit-still-in-school-today/>

- *Hoe is de concentratie bij de verschillende lesonderdelen?*

Over het algemeen is de concentratie goed. Door bezig te zijn met verschillende vormen, kring, rij en groepsofstelling, als ook het bewegen en aan spreken van de onderste vier zintuigen, dragen bij aan een goede concentratie. Te lang in de kring zitten brengt onrust met zich mee. Te lang in de kring werken kan soms veel van de kinderen vragen, maar wanneer ze dan uiteindelijk in rijopstelling zitten is de concentratie bij het individuele schriftelijke werk uitzonderlijk goed. Ze kunnen ook in kringopstelling goed geconcentreerd werken en geven vaak aan dat ze dit ook bijzonder prettig vinden. Ook het organiseren van een opstelling waarbij de kinderen in groepjes van 4 werken is zeer gemakkelijk te organiseren. Ook hierbij is de concentratie goed.

Het werken in de kring laat een sterke betrokkenheid zien bij de kinderen. Het "schoolbord" is naar het midden van de klas verplaatst. In het midden kan er met materiaal gerekend worden. Er kunnen taalspelen plaats vinden. Taal vraagt meer

frontaal lesgeven dan rekenen. Het aanleren van aanvankelijk schrijven en lezen moet frontaal zijn.

De kinderen van de bewegende klas nemen de leerstof goed op. De kring laat ieder kind actief betrokken zijn. De resultaten van de landelijke CITO toetsen zijn goed in vergelijking met andere kinderen van hun leeftijd.

- *Wat vraagt de opstelling (kring of frontaal werken binnen een les) van de kinderen?*

De kinderen hebben vooral veel plezier om de vorm van de klas om te bouwen. We nemen vooral een grote mate van zelfstandigheid waar en een groep die initiatiefrijk is. Aziza Mayo gaf aan dat het initiatief van een leerling weggenomen wordt in een frontale opstelling, ze nam waar dat er meer mogelijkheden waren voor initiatief in de bewegende klas. Dit kan verder onderzocht worden door studenten van de Vrijeschool Pabo Leiden.

Evaluatie Vakleerkrachten.

Voor de vakleerkrachten was het werken met het andere meubilair, als ook de kringvorm, nieuw. Ze zochten naar didactische vormen die passen binnen hun les. Nu in de tweede klas hebben ze allen een eigen vorm gevonden en zijn ze positief over de bewegende klas. De vakleerkrachten geven hun eigen vak en nemen daarbij niet waar of de bewegingsklas bijdraagt aan de motoriek van de kinderen. Vakleerkrachten geven aan dat kinderen moeten weten dat er duidelijke afspraken zijn voor de kringopstelling, daar ze veel met elkaar bezig kunnen zijn. Tijdens de handwerk les kunnen de kinderen zelf kiezen hoe ze het fijnste zitten. De euritmie leerkrachten zijn uitermate tevreden tijdens hun les. De kinderen zijn gewend om in de kring te werken. De kring wordt als eenheid ervaren. Ze zijn goed op elkaar ingespeeld en laten veel vormkracht in de beweging zien als er door de ruimte bewogen wordt. Sociaal lijken ze goed in hun centrum te staan en laten ze zich niet snel afleiden door kinderen die aandacht trekken. Voor de muziek leerkracht is de kring in de eerste klas de ideale vorm om hier les te geven.

Vakleerkrachten geven aan dat ze graag in de klas, buiten hun eigen lesuur, willen kijken om de gewoontevorming en de afwisseling tussen zitten en bewegen in de eerste klas kunnen waar te nemen.

Foto handwerkles: het borduren van een gymtas

Bevindingen van de ouders uit klas 2.

De ouders zijn erg enthousiast over de bewegende klas. Ze beschrijven daarbij de positieve ontwikkeling van het motorische aspect dat hun kind meer zelfvertrouwen geeft. Een aantal vinden zeker de kringvorm meer van deze tijd, omdat er veel meer initiatief en creativiteit vanuit de kinderen kan komen. Ze vinden de klassikale vorm (rijtjes en stoelen) ouderwets. Ouders zijn erg blij dat hun kinderen graag naar school gaan. Ze zien ook dat hun kind na schooltijd nog graag in de klas meehelpt met het opbouwen van het parcours of het opruimen van de klas. De ouders nemen na schooltijd de samenwerking en het enthousiasme van de kinderen die nog mee willen helpen waar. Ouders vinden het bijzonder om te zien dat de nieuwe leerlingen in de klas zich al zo snel als een vis in het water voelen.

Sommige vinden het bewegend onderwijs goed, omdat hun kinderen eraan gewend zijn. Kinderen vertellen weinig thuis, dus het zal wel goed zijn. Anderen zijn positief over het bewegend onderwijs. De kinderen kunnen meer energie kwijt, dat is goed voor kinderen. Ouders geloven in het principe, veel bewegen is goed. Ze hebben vertrouwen in de leerkracht. Ook ervaren ze ruimte om te visualiseren. Het 'ontbreken' van meubilair bevalt de ouders goed. Ze vinden dat meer beweging past bij de leeftijd. Ze ervaren veel afwisseling waardoor het leren spelend en avontuurlijk is. Een paar ouders hadden naast hun positieve houding nog een kritische kanttekening, het wel of niet slagen is leerkrachtafhankelijk. Kan een invalkracht/vakleerkracht wel goed genoeg orde houden? Eén ouder vindt het niets, omdat het kind moet leren op een stoel te zitten.

Conclusie:

De overgang van klas één naar klas twee bewegingsonderwijs had duidelijk de voorkeur voor de huidige tweedeklas leerkrachten. Deze keuze hebben zij als positief ervaren. Ook voor een tweede klasser is ruimte om te bewegen nog erg belangrijk. De kussens en de banken in de tweede klas worden als goed materiaal beschouwd. De beide klassen leerkrachten van klas twee beleven een meerwaarde in de bewegende klas. Deze is vooral gericht op de mogelijkheden die het meubilair biedt om te kunnen bewegen en zo de motoriek te bevorderen. Ook de groei van de sociale vaardigheden wordt als meerwaarde gezien. Kinderen in de tweede klas zijn zelfstandiger, doordat ze zich meer verantwoord en betrokken voelen voor het reilen en zeilen. In de eerste drie jaren van de lagere school zijn de kinderen nog een geheel: aldus Steiner. De kring als basis past goed bij deze ontwikkelingsfase. Vanaf de vierde klas vindt de tweede ik-inslag plaats en kan men zich opnieuw afvragen of de kringopstelling voldoende ontwikkelingsmogelijkheden biedt.

De vakleerkrachten zijn nu meer gewend aan het meubilair en hebben hun eigen vorm gevonden om les te geven. De manier waarop nieuwe leerkrachten als ook vakleerkrachten bekend raken met de bewegingsklas zal meer expliciet gemaakt moeten worden door de bewegingsgroep. Dit is een groot aandachtspunt.

Ouders zijn zeer enthousiast en staan achter het principe van de bewegingsklas. Voor de toekomst blijft er nog werk over om deze mooie vorm van onderwijs nog explicieter te maken. Zie afbeelding hieronder.

Toekomstgericht kijken

Onderzoeks vragen

- Natuurlijke lijn van kleuter naar onderbouw.
- Relatie wederkerigheid.
- Natuurlijke fysieke behoeften/werkgeheugen en instructies.

Aziza Mayo

- Formuleren van hypothese
- Expliciet maken van werk/denkproces
- Waartoe!
- Onderzoek studenten

In het tweede deel van schooljaar 2014/2015 zal er geëvalueerd worden of de beide huidige tweede klassen in de derde klas nog verder gaan met deze onderwijsvorm en meubels. Hier zal ook het verslag derde klas Pilot, A de Leeuw in meegenomen worden. Ook zullen er door de bewegingsgroep voorwaarden gesteld worden die van belang zijn voor het werken in de bewegingsklas, maar ook voor de komende nieuwe eerste klas leerkrachten.

Sterkte	Zwakte
Klasniveau: + sociaal: samenhang en verantwoordelijkheid leidt tot zelfstandigheid en betrokkenheid + beweging: leerstof vaker aangeboden en uitgewerkt in de beweging. Meer beweging zorgt voor langere concentratie boog + meubilair: snel om te bouwen naar kring-/ parcours-/ rij- / groepjes opstelling zorgt voor afwisseling in de in-uit ademing + differentiatie: de ruimte die de kring biedt geeft mogelijkheden om gezamenlijk en veelzijdig bezig te zijn op motorisch, cognitief, emotioneel vlak + ontwikkeling: uitrijping van de motoriek en alle zintuigen (evenwicht en tastzin het meest) + attitude leerkracht: wederkerigheid + onderzoek leerkrachten: wederkerigheid leerkracht kind. Natuurlijke overgang kleuter lagereschoolkind. Autonomie leerling	Klasniveau: - sociaal: rumoeriger/levendiger in de klas doordat drukke kinderen zich meer kunnen uiten. Zien en horen van introverte kinderen is aandachtspunt voor de leerkracht - beweging: vraagt klassen management van de leerkracht - meubilair: correcte zithouding op kussens en schrijfhouding aan de banktafels vraagt oplettendheid en correctie leerkracht - differentiatie: leerniveaus verschillen meer in de tweede, banken zijn laag voor de leerkracht om individueel te begeleiden - ontwikkeling: naar gecontroleerd bewegen vraagt oplettende begeleiding - attitude leerkracht: leerkracht met minder natuurlijk overwicht. - onderzoek leerkrachten: subjectief en dus persoonsgebonden
Schoolniveau: ● Vernieuwing in didactische werkvormen als tegenwicht voor snellere cognitieve ontwikkeling = verdieping van vrije school pedagogiek. ● Het enthousiasme van een leerkracht die zoekt naar vernieuwingen is voor kinderen een parel voor de ontwikkeling ● Objectief onderzoek Hogeschool Leiden ● Onderzoek leerkrachten en expliciet maken van denk/werkproces	Schoolniveau: ❖ Vorm vraagt van leerkracht affiniteit en enthousiasme voor beweging en nieuwe vormen. ❖ Ontbreken van functioneel opbergsysteem voor materialen van kinderen ❖ Subjectief; we baseren onze bevindingen (ervaringsonderzoek) op grond van fenomenologische waarnemingen ❖ Ontbreken van didactisch overleg over het werken in de kring en met dit

	meubilair met vakleerkrachten en klassenleerkrachten
Kansen	Bedreigingen
● Meerwaarde vaststellen voor de kinderen en school om leren vanuit beweging te implementeren ● Profileren van de vrije school Den Haag ● Leerkrachten verdiepen vrije school pedagogie ● Natuurlijke doorgaande lijn vanuit de kleuterklassen ● Werken aan de Autonomie van het kind 2023	● Onvoldoende draagkracht door ouders, (vak-) leerkrachten en schooldirectie ● ARBO, in de tweede klas is meer behoefte aan individuele begeleiding. Leerkracht moet meer bukken bij uitleg. ● Onvoldoende animo verdieping van de leerkrachten in het leren vanuit beweging.

Op basis van de conclusie is er besloten om net als in de eerste klas nu ook in de tweede klas de komende twee jaar door te gaan met de bewegende klas. Beide klassen zullen jaarlijks kort geëvalueerd worden door de desbetreffende leerkrachten. Alleen in geval van extremen uitkomsten in deze evaluaties kan er besloten worden om af te zien van de bewegende klas.

Na twee jaar zal er een grote evaluatie plaatsvinden. Gebaseerd op de informatie van de pilot klas, de evaluaties, onderzoeksresultaten, suggesties van collega's en de bevindingen van ouders. In het schooljaar 2015/2016 zal er een definitieve keuze gemaakt worden voor de eerste klas en in 2016/2017 voor de tweede klas. De uitkomsten hiervan zullen ons tot een definitief besluit brengen ten aanzien van de bewegende klassen.

Christel Houtermans,
Coördinator Bewegingstaakgroep.